

LA CAMPANA DE GRACIA

El Sant Jordi que nosaltres voldríem

Un Sant Jordi que matés alguna cosa més que no pas aranyes.

La Campana de Gràcia

Redacció i Administració:
LLIBRERIA ESPANYOLA
Rbla. del Mig, 20 - Telèf. 18692

SETMANARI POLITIC

PREU: 15 CENTIMS

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:

Fora de Barcelona { Espanya. . . . 1'50 ptes
cada trimestre. } Estranger . . . 2'50 »

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

Enemics de la cultura

Quan avui, davant d'un aparador o taulell de llibres, vegeu homes que miren i no adquireixen cap volum, observeu amb atenció l'actitud de l'individu.

Naturalment que, en aquests taulells, en aquests aparadors, pot haver una persona que no trobi ço que cerca, o que miri simplement per curiositat, per distracció.

Però cal vigilar els enemics de la cultura.

Nosaltres hem conegut un miserable dependent d'una casa de comerç—que, precisament per ésser un miserable, l'amo el tenia en gran consideració—, que, en un dia com avui, feia burla dels homes que fèiem honor als llibres.

Aquest home, aquesta cosa idiota i vulgar disfressada de persona, era al món perquè hi hagués de tot. Com totes les persones dolentes, cobrava un bon sou.

Aquesta bèstia ciutadana es passava el dia criticant i mofant-se de tots els ideals nobles i honorats que tenien els seus companys d'oficina.

En qüestions de política, no havia mai lligat amb ningú. La seva era una política contrària als sentiments dels qui pensaven amb el cap. Ell pensava amb la butxaca.

Aquesta bèstia ciutadana, malgrat ésser català, renegava i deia mal de Catalunya. Enaltia i venerava la figura de qualsevol dictador d'una manera insolent i interessada.

Era un home avar i mesquí, d'aquells que per cinc cèntims hauria deixat penjar son pare.

Sempre anava amb la riulla hipòcrita als llavis i es complaïa, quan no ho veia ningú, a rebaixar prop dels superiors les qualitats o doctrines d'aquells oficinistes, companys seus, que no professaven les mateixes idees.

Tenia per costum arribar al despatx abans que tothom, i allí—per no gastar deu cèntims—prenia el primer diari que trobava a mà—amb preferència els que no li eren simpàtics—i començava a mofar-se de la política que cegament, noblement, silenciosament—aquells temps era pecat dir-se català—sustentaven els resignats dependents, que de bon grat o per força li havien de deixar la Premsa, perquè el sabien amic d'un superior.

Aquest home—al qual ningú no contestava, per temença o per educació—, quan havia llançat la seva bilis quotidiana, començava a ferir altres ideals. Si un era aficionat al teatre i tenia estima pels autors de la terra—cosa molt natural—, ell, la bèstia ciutadana, entrava en combat i deixava els noms excelsos de Guimerà i Iglésies lamentablement bescantats.

Als qui tenien afició a la literatura els deia "xiflats"; als qui a la música, ximples; i als qui els agradava l'Orfeo Català, amics del "coro de la ràbia", que així nomenava aquesta gloriosa massa coral.

Aquestes persones mesquines, enemigues de la cultura, el poble conscient les ha de menysprear.

Es una vergonya per als catalans—que mantes proves hem donat d'un alt esperit de ciutadania—permetre entre nosaltres la intromissió d'uns panxacontents que no tenen amor més que a les coses que física i espiritualment els engreixen.

Aquests homes, el dia que s'aprovi l'Estatut, seguiran fent mofa de nosaltres si no sabem parar-los els peus.

Són catalans renegats que han estat defensors de l'odiosa monarquia, entusiastes de dictadors, gossos de l'amo,

miserables traïdors. Són bèsties, nascudes per atzar a Catalunya, que no estimen la terra, els llibres, les flors..

Precisament avui, que el poble celebra una de les festes més nobles, ens ha vingut a la memòria aquell subjecte idiota, pervers, fastigós.

I és que, vetllant per la cultura, prevenim de l'actitud d'aquests homes al lector.

AGUSTÍ COLLADO

Primer aniversari de la segona República

Encara és calenta la celebració del primer aniversari de la segona República a Espanya.

En el lapse de temps que va del 14 d'abril de l'any passat fins avui, la política espanyola ha sofert moltes sotragades sense que el vaixell del govern hagi naufragat, ans al contrari, s'aguanta més ferm que mai, car a mesura que passa el temps dins del nou règim, reneix en molta gent el sentiment de ciutadania, el qual, sistemàticament perseguit i vexat per la dictadura i per la monarquia, s'havia hagut d'amagar. Les aparences el feien donar per mort, quan en realitat només es trobava ensopeït.

En arribar les eleccions, que donaren com a resultat immediat la proclamació de la República, molta gent no sabia quina cosa era un règim republicà; això explica la polseguera d'aquests darrers temps, que tant han esventat els "jabalies" des dels seus escons del Congrés.

Aquest primer any de República ha estat, per a la salut política, una primavera que ha fet remoure la sang del país i ha operat alhora com a depuratiu. Tota la sang bruta de la política monàrquica i caduca s'ha dissolt i n'ha sortit una de nova, plena de vitalitat; és de creure que, quan haurà passat aquesta acció benèfica, la nostra sang republicana serà més pura i més sana.

La República, tot essent un règim democràtic per essència, obliga els ciutadans a un major respecte per les idees dels altres; perquè els ciutadans guardin el respecte degut, hem d'haver assolit un grau de cultura que no posem encara.

Aquesta tasca precisament és la que realitza actualment la República espanyola, des del ministeri d'Instrucció, amb l'esforç i la cooperació del d'Hisenda, tasca que no ha estat degudament aplaudida, tot i que no començarem a trobar resultats de la mateixa, almenys fins d'aquí una desena d'anys.

Per al ciutadà conscient, ara que s'ha complert el primer aniversari de la República, la contemplació retrospectiva dels anys de la dictadura sembla un mal somni, del qual despertarem l'any passat; en aquell període tots els atropells contra els ciutadans foren possibles, les persecucions es duïen a cap amb tota la impunitat; i molts cops, sense raó, els complots i atemptats imaginaris se'ls encarregaven persones de carn i ossos que professaven idees contràries a les del dictador.

Set anys de disbauxa continua per part dels que ocuparen els poders públics, ens portaren a una situació econòmica tan dolenta, que encara en patim.

Cal no oblidar que, en la República, tot i haver entrat en un període de franca normalitat, hi ha molts senyors que es passegen impunement, després d'haver col·laborat amb la dictadura i àdhuc ocupat càrrecs de relleu. Aquests senyors, malgrat els esforços de tots els bons republicans, són els que llencen tota mena de notícies derrotistes, per

DELS ARTICLES EN SERAN RESPONSABLES ELS SEUS AUTORS.

tal d'entrebancar (i en llur campanya els ajuda la Premsa reaccionària) l'acció dels diputats republicans en aquestes darreries de les Corts Constituents.

Els republicans i tota la Premsa que de tota la vida hem gaudit d'un esperit democràtic, hem d'aplegar-nos amb l'amor més fraternal i més republicà, perquè la tasca que han de finir les Corts Constituents sigui profitosa per a tots, perquè la nova República espanyola sigui un estímul a seguir per aquells pobles que no gaudeixen encara del règim republicà.

Tota la bona tasca que s'ha realitzat durant aquest primer any de vida republicana és tan nombrosa que difícilment pot detallar-se.

Cal, però, en primer lloc, notar que el poble ha despertat amb embranzida d'aquell ensopiment en què l'havia enfonsat la tirania borbònica.

Avui pot dir-se ben alt que dins el pit de cada ciutadà hi ha un sentiment d'home conscient dels seus drets i deures polítics, com mai no hi havia estat; per això les legítimes aspiracions catalanes han trobat bon acolliment en general a Espanya, i un sentiment de consciència ha florit arreu d'Ibèria, cosa que no s'havia aconseguit mai en un règim d'oprobri i de vergonya com era la passada monarquia.

Ara que s'ha acabat el primer aniversari del cop republicà, fem vots tots els bons ciutadans perquè la República continuï el camí emprès i doni els fruits que esperem en benefici de Catalunya, d'Espanya i del món.

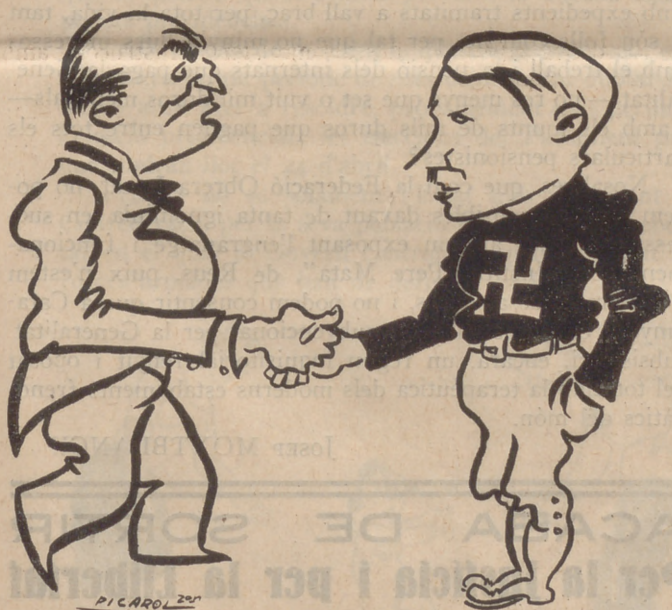
RAFAEL RICART

Diada del Llibre

Enguany hom celebrarà, amb solemnitat i tots els honors, la segona Diada del Llibre republicana. Cal fer-ho així i revestir-la de tota la dignitat possible per tal de retre el degut homenatge a les lletres i a la llibertat d'expressió.

Molts, els embrutits per lectures pornogràfiques, els ignorants rics que mai no han tingut un llibre a les mans i els salvatges que blasmen de la cultura, no donaran gaire importància a la nostra festa—diem nostra perquè nosaltres som uns fervents devots del llibre—i ens titllaran de neurastènics si avui ens veuen, a les parades de llibres, embeguts remenant volums, a la recerca del pa intel·lectual.

Molts, també, ens dedicaran un esguard i un mig somriure plens de llàstima, que traduïts al llenguatge parlat volen dir: "Ves de quines coses fan cas, aquests ximplers!"

El mestre i el deixeble

Mussolini i Hitler.—Xoca-la, noi, i pensa que aquesta tonyina no serà la última.

Els, aquestes bèsties amb cos de persona, que Déu—que és un humorista—posà a la terra perquè hi hagués de tot i perquè així ens poguéssim diferenciar els uns dels altres, si no ens creuríem tots iguals; seguiran llur camí, projectant llur ombra damunt les lloses del carrer: una ombra de ruc.

Els, els éssers de cervell enrampat, no saben res dels llibres, dels goigs de la lectura ni de les dolces hores, curulles de felicitat, passades amb un llibre a la mà. No saben res de les excel·lències de donar-se a un bon llibre, en una tarda d'hivern, asseguts en una cadira tova i tenint a l'abast de la mà una ampolla de conyac i una capsa de ta-

Lluís Companys, que demà serà homenatjat ben merescudament per la seva actuació republicana.

bac. No saben, ni comprendrien el goig que dona, entre capítol i capítol, esguardar a través els vidres de la finestra, els vianants que van i vénen adalerats pels carrers de la ciutat, els quals per efecte de la lectura esdevenen éssers que ens semblen pertànyer a un món que no és el nostre: aquell món interior que la màgica de les paraules de l'autor basteix entorn nostre.

Els, aquests éssers de ment impermeable, no saben que el llibre és com la dona. L'home, el vertader amant, va a la caça del llibre i de la dona. La troballa d'un llibre o d'una fembra extraordinària, desvetlla la seva curiositat i no para fins que els posseeix. Després de passejar-lo, amb urc, sota el braç i d'acaronar-lo amb blanesa, tal com es passeja la dona pel braç i discretament se li acaricia el pit; en una estança, embolcallat per una llum mig esmorteïda, l'home manyagament, amb suavitat, obre el llibre a l'objecte de penetrar en les seves interioritats i sadollar-se de dolces.

De primer, el llibre, a semblança de la dona, es resisteix i gemega a causa de la dolor produïda, però acaba lliurant-se a l'home, qui amb ulls tafaners ressegueix de dalt a baix el seu interior i cerca, per tal de fer més intens el plaer, els paràgrafs vibrants i ardents, tal com amb els narius àvids cerca les sentors violentes en el cos de la dona. I, després de la possessió, com la dona, el llibre ens fa la felicitat o ens causa una pregona decepció; ens dona una sensació de goig o de fàstic.

Tot això, els profans, els incultes, no ho saben, puix per saber-ho s'ha d'ésser un sensual del llibre. Nosaltres, en aquest respecte, ens enorgullem de dir ben alt que som uns incorregibles, i el proper dia 23 anirem, de parada a parada, a la recerca del llibre: d'aquell llibre que ha de fer-nos gustar les més pregones i acerbes sensacions.

H. C. SANTEUGINI

Reportatge sensacional

El règim inquisitorial d'un manicomi

I

No fa gaire temps que el nostre company Lluís Capdevila parlava, en termes genèrics, des d'aquestes mateixes columnes, dels maltractes que en els manicomis són víctimes els reclusos.

Recentment, l'Alcalde de Barcelona, el ciutadà Jaume Aguadé i Miró, en el seu llibre notable "Elogi dels Metges i de la Medicina", diu, referint-se als manicomis, ço que copiem: "Amb tot, avui, encara, en els manicomis en els quals la intervenció mèdica és migrada o negligida, es parla tanmateix de càstigs i celles punitives, malgrat la comprovació constant que en els ben regits són molts els malalts que surten millorats o guarits del tot".

Amb la capçalera d'aquests valuosos testimoniatges, els quals, per la llur solvència intel·lectual o científica, poden consolidar el crèdit de ço que anem a esmentar, venim ara, a comentar i denunciar a l'opinió pública un cas concret: el de l'"Institut Pere Mata", de Reus, Societat Anònima d'Accionistes.

Suara, la Federació Obrera Local, de Reus, per mitjà de la Premsa reusenca, ha denunciat que en aquella Societat d'Accionistes, s'explota d'una fàsis inhumana, amb treballs penosos i cruels, els pobres reclusos internats allí, l'albergatge dels quals paga la Generalitat de Catalunya amb el fi barroer de lucrar-se els senyors accionistes, als quals tan sols interesssen els dividendes que es reparteixen de llurs accions.

Sabem que la Generalitat de Catalunya, davant d'aquella explotació inhumana, i de l'escàndol i indignació que la mateixa ha motivat, ha sortit al pas de la covardia d'aquells accionistes, ordenant — gest que aplaudim — al director de l'"Institut Pere Mata" que s'abstingui de fer treballar els reclusos, l'albergatge dels quals ella paga.

Ara, però, hem de fer notar que si aquells treballs dels internats foren denunciats, és perquè la direcció d'aquell establiment tingué la gosadia o la barra — en plena República, de gallejar de la mateixa influència que tenia en temps de la dictadura i del caciquisme, els quals permetien

tota mena d'atropells! — d'explotar els reclusos fora del recinte del manicomi, i a l'esguard de tothom.

Però, i els internats que també paga la Generalitat, que treballen dins el manicomi d'ençà que surt el sol fins al vespre, netejant les comunes, fregant les rajoles o pintant les parets, i fent de manobres o bé cavant els terrenys propietat del director?

Això que acabem d'esmentar, tampoc no deu passar inadvertit als elements de la Federació Obrera Local, els quals deuen exigir que les inspeccions que es facin, per qui pertoca, siguin més detingudes, perquè hom es pugui assabentar, amb tota mena de detalls, sigui interrogant els reclusos — malgrat els interessats els coaccionin per tal que callin — o als qui, com el que escriu aquestes ratlles, poden comprovar la realitat de ço que anem dient.

Cal tenir present, també, que en tots aquells jardins que, darrera les tanques de l'establiment, circumden les patis dels pavellons dels condemnats a reclusió perpètua, només hi tenen accés, un parell d'hores al dia, els internats rics; i encara els que estan ben recomanats o que els vetlla de lluny l'esguard recelós de llurs familiars. Hi ha reclusos que fa deu anys que no ha eixit del pati reduït i atapeït de malalts (?). Adhuc es dona el cas que molts pensionistes que paguen per tal d'estar ben atesos i que a llurs famílies l'estada allí els costa un ull de la cara, se'is té en infectes pavellons que no els pertoca; i quan llurs famílies els visiten, la direcció les enganya, fent entrar el pobre reclusos per una porta falsa de la murada que tanca el pati, on dit reclusos, pel que paga, hauria de romandre. La família, per darrera les persianes que donen al pati, l'espia, puix que no els ha estat permès de parlar-li, amb la falòrnia del director, que tal vegada s'excitaria. I com que el reclusos, de cop i volta, es veu mudat amb la roba bona, que no s'ha mogut del bagul d'ençà de la seva reclusió, i que l'han traslladat al pavelló primitiu, no hi veu de content — car no sospita que la seva mare o germanes l'espïin —, pensant que aquell canvi és l'inici de la seva llibertat; i saluda als seus antics coneguts reclusos amb mostres de gran alegria. I, és clar, la família, des de l'amagatall, i que tampoc no sospita la martingala, creu que el seu parent es troba en un paradís i roman joiosa. Quan la visita és fora, però, au!, altra vegada tancat al pavelló infecte, on resta fins que, al cap de mig any o un any o cinc, la família torna a visitar-lo.

Poden, encara subsistir, en un règim democràtic, semblants anomalies? Per què hom ha hagut d'esperar la intervenció de la Federació Obrera Local, per tal de, en part, posar remei al règim inquisitorial d'aquella Societat d'acabalats accionistes, que viuen de la suor i el dolor d'uns éssers infeliços perllongant la seva estada allí o recluint-los, amb expedients tramitats a vall-braç, per tota la vida, tant si són folls com no, per tal que no minvin llurs ingressos amb el treball i la pensió dels internats que paga la Generalitat — no res menys que set o vuit mil duros mensuals — i amb els munts de mils duros que paguen entre tots els particulars pensionistes?

Nosaltres, que com la Federació Obrera Local, no podem restar insensibles davant de tanta ignomínia, en successius articles anirem exposant l'engranatge i funcionament de l'"Institut Pere Mata", de Reus, puix n'estem a bastament assabentats, i no podem consentir que a Catalunya, i en un establiment subvencionat per la Generalitat subsisteixi, encara, un règim inquisitorial renyit i oposat del tot amb la terapèutica dels moderns establiments frenopàtics del món.

JOSEP MONTBLANCH

ACABA DE SORTIR
Per la Justícia i per la Llibertat
Lluís Capdevila
Les Cadenes d'Eva

Domènec Guansé

Les lleis han d'ésser iguals per a tots

Correu de l'Estranger

EL CONFLICTE ANGLO-IRLANDÈS

Entre els problemes que en aquests moments preocupen l'opinió britànica, el conflicte irlandès és un dels més greus i difícils. Ja hem explicat de què es tracta. Per tal de complir els seus compromisos electorals, De Valera, cap del nou govern, proclama l'abrogació del jurament a la Corona i la suspensió del pagament de les anualitats agràries, destinades a reemborsar les sumes que foren avançades als agricultors irlandesos per la compra de terres.

Deixem de banda la qüestió de les anualitats que, com no posa en joc més que interessos financers d'un ordre secundari — tres milions de lliures —, és d'una solució relativament fàcil. En la qüestió del jurament a la Corona, en canvi, essencialment política, existeix, entre Londres i Dublín, una oposició irreductible.

La tesi irlandesa és clara com la llum del dia. El nostre poble—declara en substància De Valera—considera el jurament com un acte de humiliació intolerable, i el Parlament de l'Estat lliure d'Irlanda pot, mitjançant un projecte de llei, anul·lar l'article de la Constitució que el prescriu.

A aquest argument, Londres respon: "El jurament no és tan sols prescrit en la Constitució. Figura, a més, en un contracte bilateral que s'anomena el tractat anglo-irlandès de 1921. Aquest contracte no pot ésser trencat per una sola de les dues parts. Nosaltres reclamem un respecte absolut al tractat: el jurament ha d'ésser, doncs, mantingut."

Però en la seva darrera nota, De Valera va més lluny. Poc importa—ha dit—el que digui la Constitució o els tractats. El fet més essencial del problema és que el poble irlandès considera el jurament com una imposició intolerable, de la qual — en té el dret — vol desfer-se'n sigui com sigui.

Aquest és l'estat del problema. Però com reaccionarà el Govern de Londres, quan aquest projecte de llei sigui votat pel Parlament irlandès? Fins ara—cal remarcar-ho—el Govern de Londres s'ha abstingut de tota amenaça. El conflicte, realment, no és solament un conflicte anglo-irlandès, sinó que interessa igualment als Governos de tots els "Dominions" que formen l'Imperi Britànic.

ENTRE DUES ELECCIONS

La qüestió de la presidència de la República alemanya s'ha resolt, de moment, en el sentit més favorable per a l'esdevenidor d'Alemanya i Europa. I diem de moment, per tal com l'edat de l'elegit gairebé no permet d'esperar que la qüestió quedi resolta per tota la durada legal dels poders presidencials.

Però, resolta de moment la qüestió presidencial, entrarà Alemanya en un període de més calma? Cal dubtar-ho. Hi ha un altre afer a resoldre, probablement més perillós que l'elecció presidencial: les eleccions del Parlament prussià, que tindran lloc el 24 d'abril.

Prússia no és solament l'Estat més important de la Confederació per la seva població i riquesa; és també l'Estat en el qual el Govern controla la quasi totalitat de les forces armades que han de defensar la República.

—Ja té un any. Ara començarà a caminar dreta.

—Ja fa un any que batallem, i no fem més que rebre.
—Haurem de plegat, o si no rebriem més encara.

Actualment, el Govern prussià és en mans d'una coalició de partits social-demòcrates, partits dels quals la República pot fiar-se, perquè volen seriosament consolidar-la. Mentre aquesta coalició governi Prússia, no hi haurà cap possibilitat d'un cop d'Estat a Alemanya.

Però, tindrà encara majoria, després de les eleccions del dia 24, aquesta coalició governamental? Heu-vos ací el problema, heu-vos ací perquè les eleccions prussianes tenen una importància europea.

Si els nacional-socialistes triomfessin, Europa seria envaïda novament per l'obsessió d'una guerra immediata. Però el perill immediat no seria la guerra. Seria que un cop els elements nacionalistes haguessin arribat al poder, la malfiança i la mala voluntat entre les potències, que ja no és petita, augmentaria encara, fent impossible tot intent de concòrdia i precipitant l'Europa en un caos sense remei i sense esperança.

Botons de foc

Retallem d'un diari de la nit:

"INSTITUTO DE CULTURA Y BIBLIOTECA POPULAR DE LA MUJER.—Sección Permanente de Religión y Culto.—Sábado, a las seis y media, Rosario. Visita Espiritual, Salve y Virolai. Domingo, a las ocho menos cuarto, Misa de Comunión.

Sección Permanente de Educación e Instrucción.—Domingo, a las cinco, sorteo de figurines, y acto seguido conversación instructiva.

Sección Permanente de Relación y Trabajo.—Ponemos en conocimiento de todas las señoritas que deseen colocarse, que nuestra Bolsa de Trabajo ha abierto nuevamente su inscripción.

Rogamos a las señoritas taquígrafas asistan a la conferencia que para práctica de las mismas dará don Luis Lasheras, hoy sábado, a las ocho de la noche.

Sección Permanente de Economía y Abastos.—Lista de la semana: Lunes, Huevos "Poché a la Brignon"; Martes, Lubina a la marinera; Miércoles, Lomo de cerdo a la Moderna; Viernes, Ramequin de queso; Sábado, Corona a la Richelieu. Clases de tarde. Miércoles, Bacalao a

la Vizcaina y "Flasons" a la Chantilly; Sàbado, Huevos a la "Boieldieu" y Pequeños Suizos.

Comedor económico femenino.—Funciona a diario, de una a tres. Por una comida suelta, 3 ptas.; por abono (un mes de duración), 7 comidas, 2,50 ptas.; por abono semana inglesa y mensual, 2 ptas. El salón de peluquería funciona a diario. Los servicios se prestan a precios sumamente reducidos. Para las asociadas, el Instituto de Cultura tiene establecida una cuota especial más económica. Previo aviso, se reservan horas."

I la cultura? On ha anat a parar la cultura?

* * *

Aquell Estelrich nascut a l'ombra de Cambó, l'últim amic del rei lladre; aquell pobre mallorquí; aquell pobre beneit que ací, entre quatre beneits més, ha pogut passar per savi; aquell que en un banquet a honor de Carles Riba injuriava d'una manera innoble els homes d'Esquerra Republicana de Catalunya, ara, des de Madrid, ha atacat l'Estatut.

Lluís Bello, però, li ha picat els dits. Dient li des de "Luz": "Por hostilizar a la izquierda catalana, el señor Estelrich, catalanista del señor Cambó, no ha visto inconveniente en disparar contra el Estatuto de Cataluña, que es, a mi juicio, disparar contra Cataluña... Así lo juzga el señor Estelrich, preparándoles una plataforma revisionista a los deudos del señor Cambó y una bandera vistosa que el último amigo de don Alfonso de Borbón en Cataluña acaso tenga la intrepidez de flamear... Aunque al tirar contra un partido catalán lleguen algunas balas frías al Estatuto de Cataluña, no lograrán otra cosa sino descubrir y localizar a los adversarios por mucha que sea su movilidad."

Estelrich: recorda't del crit que el poble de Barcelona ara fa un any, dedicava al teu amo.

* * *

L'altre dia, "La Tierra" copiava del "Boletín Oficial de la Provincia", el següent:

"Acuerdo núm. 565.—Conceder, como en años anteriores, a la Sociedad Fomento de la Cría Caballar de España una subvención de 5.000 pesetas y una copa, cuyo importe no excederá de 250, con destino a premios, que se titularán de la Diputación Provincial de Madrid, para las carreras de caballos que se celebran esta temporada, abonándose las citadas cantidades con cargo a la consignación de "Imprevistos", del Presupuesto.

Acuerdo núm. 568.—Denegar la petición del Patronato pro monumento Galán y García Hernández de un donativo para el que ha de erigirse en Jaca."

Ambos acuerdos fueron adoptados en la sesión que celebró la Comisión gestora el día 24 de marzo de 1932."

No cal abusar massa de la paciència del poble. El poble no vol que en nom de la República siguin comeses semblants arbitrietats.

* * *

A Santa Coloma hi ha un grup de cases barates anomenat "Milans del Bosch".

No podria suprimir-se aquest nom que no fa goig a ningú?

* * *

Això d'anar a pertorbar mitings ens sembla una tàctica llastimosa i equivocada.

No hauria valgut més pertorbar les moixigangues de la dictadura?

* * *

MOLT DIGNA DE RESPECTE ENS SEMBLA LA VEU HONRADA DE FRANCESC MACIÀ DE MANANT CONCÒRDIA EN L'HORA DE L'ESTATUT.

CONCÒRDIA, SÍ; PERÒ COL·LABORACIONS

INDESITJABLES, NO. L'ESTATUT L'HA DE DUR LA REPÚBLICA. NO ELS ENEMICS DE LA REPÚBLICA.

* * *

A Pamplona, els tradicionalistes han tornat a fer de les seves. Per culpa d'ells les pedres del carrer s'han tacat de sang.

Quan s'acabarà això? Quan s'acabaran aquests assassinats selvatges?

* * *

A "La Correspondencia" li ha estat imposada una penya de deu mil pessetes.

Ara cal que les pagui. Cal que la "Correspondencia" correspongui.

I si no correspon, la presó, que no tan sols ha de servir per als obrers.

* * *

CAMBÓ PUBLICA L'ALTRE DIA UN ARTICLE EN EL DIARI "LA VOZ DE SU AMO". AQUEST ARTICLE — AMB EL QUAL DÓNÀ CAMBÓ SENYALS DE VIDA — HA ESTAT MOLT COMENTAT. D'AQUEST ARTICLE CAL EXTREURE'N UN PARÀGRAF. AQUEST: "...MAI EL PROBLEMA CATALÀ NO S'HAVIA TROBAT EN CONDICIONS TAN FAVORABLES PERQUÈ LI SIGUI DONADA UNA SOLUCIÓ SATISFACTÒRIA."

MAI: NI QUAN CAMBÓ ERA MINISTRE!

* * *

Cambó, un patriota 100 per 100, ha tingut la barra de dir en aquest article: "Però els que som essencialment catalanistes...". Catalanista, Cambó, l'ex-ministre de l'ex-rei que a Catalunya es vanava estúpidament d'ésser l'hereu de Felip V?

* * *

Una altra floreta de l'article de Cambó: "...els que havem consagrat la nostra vida a fer possible que vingüés el moment que sembla apropar-se..."

De manera, que Cambó havia *consagrat la seva vida a fer possible*, etc. etc.?

Adhuc quan era ministre del rei lladre?

* * *

"El Correo Catalán" parla de "la impunidad que vienen disfrutando un grupo de militantes de E. R. para llevar armas..."

Que es recordi d'Antoni Borrell, mort el dia de's funerals de don Jaume a la porta de la Catedral.

* * *

Retallem d'un diari del passat dia 19:

"Els discos també cansen.—Uns quants joves d'Acció Catalana organitzaren un míting a Arenys de Mar, amb un públic molt escàs. Alguns elements extremistes el pertorbaren constantment amb tota mena de crits, i adhuc arribaren a saltar l'escenari.

Gràcies a la intervenció de molts elements addicres a la política del Casal Republicà Catalanista, no tingué més conseqüències, i aleshores els oradors senyors Llates i Geli, canviant el disc i creient atreure's el públic, se les empen gueren contra Cambó i la Lliga, mereixent per aquest motiu la repulsa de tot l'auditori.

Aquests mateixos elements celebraren després un petit dinar, en extrem desanimat, degut als ensurts del matí."

* * *

Ara resulta que aquella pinta que es digué Alfons de Borbó, també estava lligat amb Hitler. Lligat amb 100.000 marcs.

Una conversa

Els dissabtes, a primera hora de la tarda i lluny del món de les finances, mentre els nostres companys s'esbargeixen jugant a "tennis", escacs, billar o acompanyant la promesa, nosaltres esmercem el temps posant a màquina els nostres pensaments i maneres de sentir.

Avui, com de costum, hem preparat la màquina hem tret el diccionari ortogràfic de la nostra biblioteca i uns fulls de paper del calaix del nostre escriptori i ens hem posat a teclejar les primeres paraules d'aquest article.

De sobte ens hem adonat que ens mancava quelcom. No teníem res per beure, i un traguet de tant en tant és gairebé necessari mentre hom escriu. La mare i la germana havien sortit i com que nosaltres no tenim servei—un luxe del qual se'n pot prescindir, de vegades per força—ens hem alçat de la cadira i hem anat a cercar una cervesa fresca a la revedoria.

Això, a nosaltres, ens ha semblat força natural, però algunes dones que hi havia allí aplegades amb la sana intenció, a part d'efectuar llurs compres, de retallar el veïnat, ens han esguardat estranyades.

Les converses que hem escoltat eren de les més variades. Una d'elles, però, ens ha atret particularment l'atenció i l'hem escoltada amb palesa fruïció. El diàleg era sostingut per una dona que duïa una creu damunt el pit—una d'aquestes creus que avui dia serveixen per mesurar el catolicisme de les persones: com més grossa la creu, més catòlics—i per una marmanyera francament esquerrana.

El tema era el debatut problema dels jesuïtes.

"Pobrets jesuïtes! Quin mal han fet perquè la República els hagi expulsat? Ells només es dedicaven a ensenyar i ensenyaven més bé que tots els altres mestres, perquè són uns homes molt savis."

"Sí, potser n'hi ha algun d'intelligent, però la majoria són com els altres homes i les seves facultats només les exerceixen engalipant velles i vídues per tal que els llequin llurs fortunes."

"No ho cregui pas! Tot el que tenen ho donen als pobres. Són molt bons, i per més que faci la República, no els podrà treure del tot, perquè a prec de la gent que vol que llurs fills rebïn una instrucció sòlida i no una de migrada com la que es dona a les escoles Municipals, ells s'han comprat cases particulars on segueixen donant lliçons."

"Això no és pas veritat! Els meus fills van a les escoles Municipals i els ensenyen molt bé. El meu noi deia ahir que els ensenyen història, aritmètica, geografia i no sé quines coses més de noms molt enrevessats."

"Santa innocència! Vostè no sap res de tot això. Els jesuïtes ho tenen tot molt perfeccionat i poden ensenyar millor que els altres. Ensenyen àlgebra, química, física, literatura i tot el que es pugui ensenyar; ho ensenyen tot. Imagini's que ara ensenyen una cosa que mai no l'ha ensenyada ningú."

En oir això, gairebé, hem esclafit a riure. Hem pres la nostra ampolla de cervesa, i pel camí, de tornada, hem estat rumiant què dimoni deuen ensenyar els jesuïtes que mai no ho ha ensenyat ningú.

H. C. S.

REPLICAS

EL PRESTIGI DE LA REPÚBLICA

Es innegable que en proclamar-se la República, el 14 d'abril de 1931, el nou règim fou acollit amb rezel per gran part de la Premsa estrangera i, àdhuc, en bastants sectors de l'opinió internacional. Hom temia que la naixent República esdevingués un focus de pertorbació en la política europea.

Doncs bé, ara, a l'any de República, hem pogut constatar que aquests rezels han desaparegut. Els comentaris de la Premsa de tot el món ens són favorables. La República s'ha consolidat definitivament, i els pobles hispànics han assolit als

ulls del món un prestigi i una consideració que mai no havien tingut.

El senyor Borbón, amb els seus risibles manifestos i les seves conspiracions grotesques, apareix com un pobre diable, carregat de milions que no són seus.

VERGONYA, VERGONYA ETERNA

Han estat descobertes unes combinacions entre Kreuger i Primo de Rivera.

Déu els cria i ells s'ajunten...

Kreuger, però, davant l'afront que l'esperava, tingué el valor de matar-se.

Però Primo, ni això: morí de vergonya!

ELS HEROIS

En parlar del cop d'Estat de la Dictadura, Marcellí Domingo, al Vendrell, va dir:

—El 13 de setembre de 1923, amb el cop d'Estat de Primo de Rivera, va quedar únicament i exclusivament un poder reial perjur, un poble sotmès i una espasa amenaçant en l'aire.

Una espasa amenaçant en l'aire... i, a Barcelona, uns ninotets que saltaven al seu entorn: els polítics de la Lliga Regionalista.

COMPARACIONS

A Budapest s'han presentat cent vint-i-tres candidats per a ocupar el lloc de botxí a Hongria, que ha esdevingut vacant per la mort del titular.

Si no l'haguessin deixat escapar, i haguessin demanat un botxí, n'haurien sortit a milers. Això que no som sanguinaris.

PATRONS

El governador ha promès imposar una multa als patrons que varen fer treballar els obrers la diada de l'aniversari de la República, sempre que es pugui comprovar.

La República és una cosa massa seriosa i ha costat massa sacrificis perquè deixem que aquests patrons desaprensius es burlin d'ella d'aquesta manera, i cal escarmentar-los perquè serveixi d'exemple; el millor escarment per aquesta gent que tot ho valuen amb l'interès, és tocar-los la butxaca.

Cartes de fora

RIPOLL

A Ripoll, com a tots els pobles de la nostra terra, hi tenim aquests *homes grans*, savis de café. Per sort o per desgràcia, hi tenim de tot, però no res de bo. L'Esquerra Republicana la componen des del monàrquic més arrematat, que durant set anys havia fet de dictador, fins a l'anarquista més extremat, passant pels de Don Lacandru, els de Romanones, els comunistes, etc.; en una paraula, la veritable Societat de Nacions (un botó per mostra de la catalanitat d'aquesta gent), el seu portaveu d'aquesta setmana diu que La Protectora ja no té raó d'existir, perquè qui millor que l'Estat i la Generalitat pot protegir la nostra parla?

Al Casino, un club de reaccionaris i gairebé tots pupins. La Flor de Maig, aigua de bacallà.

A Can Canaules, un Cafè de petits burgesos més aburgesats que els grans capitalistes, el principal ideal dels quals és criticar, sense solta ni volta; d'aquest cafè en diem el safareig els liberals.

A Ressorgiment, un partit catalanista, l'únic de Ripoll, adherit al Partit Catalanista Republicà, on quasi tots els seus socis són "lligueros" i uns fermes admiradors del carvernícola Gil Robles. Gent adinerada, que només els sentireu parlar de pessetes. Són catalanistes de tota la vida només de paraula; de fets, són uns catòlics fanàtics.

El Bar Esport, cafè molt concorregut per gent de tots

—Ja has vist que s'ha augmentat el tabac?
—Me'n f... No en puc comprar, tampoc!

estaments, fa baf de catalanitat per haver-hi a l'entresol de dit Bar "Ressorgiment", i hi fan cap des dels de la Unió Socialista fins els de l'Extrema Dreta; dintre aquests últims hi ha un senyor que sempre crida molt, sense solta ni volta, dient paraules injurioses als homes de la CAMPANA i "L'Esquella", i atacant sempre al nostre venerable President. Aquest senyor és propietari de tres o quatre cases, amb un sou fantàstic cada mes, car a aquest senyor i tota aquesta genteta que pensa com ell, nosaltres els diem: Què serien de les vostres propietats, si el dia de la proclamació de la República Catalana el nostre President hagués emprat l'únic camí per sostenir-la, això és, obrir les portes de les casernes, donant les armes al poble, destituir la Guàrdia Civil i gent d'ordre i lliurar-ho en mans dels comunistes i de la F.A.I.? On seria avui la propietat a Catalunya? Qui hauria pogut deturar un poble?

Amics burgesos, hem de convenir que un dels favors més grans que ha fet el nostre volgut President, l'ha fet a vosaltres.

RIPOLL

BEGUES

Seguint l'explicació que anem fent per mitjà de LA CAMPANA DE GRÀCIA, o sigui, posar al corrent el públic de les ignomínies que sofrim els veritables republicans de Begues, avui dedicarem el present article a un sol individu. Aquest és el secretari de l'Ajuntament, home que dintre la vida privada podrà ésser una bella persona, però en quant a la vida pública, que és on hauria d'ésser més noble, resulta que és quan més llàstimosament es comporta.

No volem pas ficar-nos en els ideals que professa ni tampoc en les seves creences; som homes amants de la llibertat i, per tant, volem que tothom sigui lliure; però sí que hem de dir que el secretari de l'Ajuntament de Begues està treballant constantment contra el règim.

Que essent un funcionari municipal, no és atent ni serveix ço que se li demana i que té el deure de servir.

Que està tan enamorat del poble, que per por que li prenguin està exercint el càrrec de totes les autoritats locals.

Ell fa de batlle, donant ordres que sols són de la competència d'aquesta primera autoritat municipal, i ell les signa com si no res.

Fa de regidor de la majoria una hora abans de celebrar la sessió, i a casa seva dona ordres per poder revocar tot

quant vulgui fer la minoria, a la qual no pot veure per ésser d'ideals oposats als d'ell.

Fa de caixer, pagant i cobrant tot ço que afecta a la caixa municipal, ja que ell compta amb tot el metàl·lic.

Com hem dit abans, ell milita a la majoria del Consistori (que són els cacics locals), i resulta que si algun regidor protesta de l'actuació d'ella, no ho fa constar en acta. En una paraula, està fent tot el que faria un dictador.

Aquest senyor no veu que ja s'han acabat els dictadors, i que haurà de fer com els altres: travessar la frontera tan aviat com al Consistori hi hagi gent demòcrata.

Pobra República! Acabes de celebrar el primer aniversari i ni tan sols se n'ha donat compte aquest senyor. puix el dia 14 del present, festa nacional, després d'onejar la bandera tricolor a la casa Comunal, sota d'ella presidia diverses reunions, tenint el despatx obert i estant, per tant, burlant-se de les ordres del governador civil.

No sap veure aquest senyor que treballant d'aquesta manera, farà la fi que féu al poble on actuava abans (Sant Fruitós de Bages), que creant-se tants enemics, el dia que es canviïn les autoritats haurà de marxar, perquè el poble en pes l'hi obligarà.

PORT DE LA SELVA

Es digne de fer públic amb l'insuperable entusiasme que es celebrà la manifestació honorant la festa del gloriós aniversari de la República, en la qual prengué part el noranta-cinc per cent de la població, especialment homes, nens i nenes de l'Escola nacional, aportant hi cada u una ensenya nacional; i deixaren d'assistir-hi un petit número de cavernícoles, entre ells el mestre nacional, qui es va fer passar per malalt.

Fou un acte imponent, des de la sortida de la Casa de la Vila fins la retirada, amb salves d'aplaudiments, visques a la República, amb els acords de l'"Himne de Riego" alternant amb la Marsellesa, executat per la llorejada cobla de Tortellà. Hi prengueren part també els socis del Centre Republicà Federal d'Esquerres, del veí poble de Selva de Mar, aportant-hi la seva ensenya.

Retirada la comitiva, sortiren al balcó les autoritats i tres noies vestides amb molt gust de República, representant la Fraternitat, la Justícia i la Llibertat, acompanyats de les banderes catalana i espanyola. El nostre intelligent i simpàtic batlle glossà un discurs d'agraïment i explicació de ço que representava l'acte, fent entendre als infants el què és la República per ells en l'actualitat, i el què serà a l'esdevenidor; ho féu amb molta eloqüència.

L'acte finí amb un sorollós aplaudiment.

FEDERAL

Imp. "L'Esquella" i "La Campana", Om, 8. -- Barcelona.

OBRA NOVA

DE

Lluís
Capdevila

**Per la justícia
i per
la llibertat**

Un dels llibres més vibrants, més interessants d'aquest popularíssim escriptor.

5 PTES.